

hacer el Rey nuestro Señor en este hombre in hac specie diceret, prout cum effectu dixit: En este Cochero, quod ingenti plausu à multitudine populi receptum, & exauditum fuit.

CONTROVERSIA LVI.

De Sarraceno & Christiana libidinem exercentibus, & an per Baptismum poena remissa censetur.

SUMMARIUM.

- 1 Facti species traditur.
- 2 Matrimonium infidelis, cum fidele, sub poena mortis prohibitum.
- 3 Judaeus, & Christiana contrahentes, poena adulterii puniuntur.
- 4 Adulterii poena capitalis est de jure Codicis.
- 5 Sarracenus, & Christiana contrahentes, poena capitali plectuntur.
- 6 Coitus Christiani, cum infideli damnatus omni jure.
- 7 Sed poena arbitraria graviore puniatur.
- 8 Matrimonium contractum inter Judaeum, vel Sarracenum, & Christianam de jure Hispano poena mortis coercendum.
- 9 Coitus inter praedictos si femina inhonesta sit, poena fustigationis pro prima vice coercendus.
- 10 Pro secunda vice, poena mortis imponenda est.
- 11 Sarracenus baptizatus non consequitur remissionem poena in foro judiciali.
- 12 Tam si fraude, quam absque ea, baptismum suscipiat.
- 13 Contraria sententia benignior, est admittenda.
- 14 Praemaximè in delictis carnis, quia cessat causa aggravationis poena.
- 15 In his plurimum operatur prudentis Judicis arbitrium.
- 16 Deciso Aula ad favorem Baptizati.
- 17 Absolutio h. c. facta fuit favore baptizati, tamquam ejus effectus, qui non egreditur personam baptizati.
- 18 Et sic non videbatur extendenda ad feminam, quae eadem poena tenebatur.
- 19 Expenditur Textus, in leg. denunciaf-

se 17. §. quæritur, ff. ad leg. Jul. de adulter.

20 Deciso Aula ad favorem istius feminae.

UM unus ex Dominis Aula nocturno tempore urbem lustraret, virum, & feminam in actu venereo apprehendit, in vico devio à frequentiori commercio. Perquisitione facta quinam essent, facillimè reperit fuit illum esse servum ejusdem magnatis, & Sarracenum; & illam mulierculam inhonestam. Ad carcerem perducti, & causâ fulminatâ, Sarracenus conversus fuit ad fidem, eoque more solito catechizato, baptismum suscepit: Dominoque annuente, matrimonium contrahere festinabat cum ipsa muliercula. Dubitabatur qua poena essent puniendi.

Nemini dubium erat, quod similis coitus damnatus omni jure reperitur. Et licet matrimonium initum inter infidelem, & fidelem capitali poena plectatur, ut probat Text. in leg. ne quis Christianam 6. C. de Judaeis & Calicis. ibi: adulterii vicem commissi hujusmodi crimen obtinebit. Text. in l. 2. Cod. Theodos. de nupt. ubi Jacob. Gothofr. leg. 5. eodem Cod. Theodos. ad leg. Jul. de adulter. Quo jure adulterii poena mortis est, ut probat Text. in l. quamvis. C. ad leg. Jul. de adult. ubi Doctor. l. quoad mulieres 6. C. Theodos. de Judaeis, quæ licet de Judæis loquantur, ad Sarracenos extenduntur, ut probat Farin. quest. 149. num. 39. expressèque cautum reperitur in l. unic. Cod. Theodos. de nuptiis gentil. ibi: Capitaliter expietur. Nam Imperator in eo Textu, loquitur de nuptiis contractis, inter Barbarum, & provincialem, quæ jure, & religione Romana utebatur, quod est idem ac si de Sarracenis tractaret; nam licet Judæi peiores omnibus sint, cap. nonne 37. l. 1. q. 1. Sarraceni, & Pagani æquales censentur, ut ex S. Augustino probat Scaccia, de re judicat. cap. 1. gl. 1. quest. 1. n. 240. cum seqq. Tamen ex simpli accessu poena arbitraria plectuntur, licet graviore, quam si ambobus ejusdem religionis essent, quia crimen gravius est, Text. in cap. nonnullis de Judæis & Sarracenis sic docent Paul. Grilland. de poen. omnifar. coit. g. 12. n. 4. Jul. Clar. in pract. crimin. §. fornication. 10. Tiber. Decian. lib. 5. tract. crim. cap. 12. n. 20. Jacob. Menoch. de arbitrar. casu 290. num. 9.

num. 9. Farinac. d. quest. 139. ex num. 4. Tufchus, lit. 1. conclus. 173. à num. 7. Caballus, cas. 4. ex num. 2. August. Barboza, in collect. dict. l. ne quis, num. 3. & in collect. dict. cap. in nonnullis, num. 7. Anton. Matthæus, de crimin. lib. 48. ff. tit. 3. cap. 1. num. 15. ad fin. & num. 1. Berlich. practicabil. part. 5. conclus. 38. num. 120. Benedic. Carpov. in pract. crim. part. 2. quest. 69. n. 43. Ratio disparitatis est, nam matrimonium inter diversi cultus sectatores impeditur, ne infidelis fidelem seducat, & pervertat: ita pluribus docet Sanchez, de matrim. lib. 7. disput. 71. num. 2. & 9. Anton. Matth. d. cap. 1. num. 16. Et Jacob. Gothofredus, in dict. leg. quod ad mulieres 6. C. Theodos. de Judæis. Cum autem hæc ratio ut plurimum cesset in simplici accessu, inde fit, quod accessus micitis puniatur.

De jure Hispano matrimonium scienter contractum inter Judæum, vel Sarracenum & Christianam, vel è contra, poena mortis punitur, Text. in leg. 3. titulo 11. lib. 4. for. legum. ibi: ysi fuere Morro ò judio mueran por ello ambos, latè Dominus Covarr. de sponsal. par. 2. cap. 5. §. 11. ex num. 1. Villadiego, in l. 1. tit. 1. li. 3. for. judic. Dominus Gregor. Lopez, in l. 15. tit. 2. par. 4. Gloss. 1. & 2. Sed ratione coitus cum femina inhonesta, ut in nostra specie, pro prima vice ambo fustigandi sunt, pro secunda verò poenam mortis incurrunt: Text. in l. 10. ad fin. tit. 25. part. 7. ubi Dominus Greg. Lopez: ob quod poena extraordinaria puniendos esse docent Dominus Covarruv. dict. §. 11. n. 3. Anton. Gomez, in leg. 80. Taur. n. 26. Tellus Fer. in l. 9. Taur. num. 7. Matienzo, in leg. 7. tit. 8. lib. 5. recopil. gloss. 11. num. 5. Azevedo in leg. 7. tit. 20. lib. 8. recopilat. num. 77. Gutierrez, in pract. crimin. quest. 24. ex n. 2. Et licet per hunc Textum medicatas bonorum amittatur, in nostra specie inopia feminae hujus disputationis cutam exclusit. Cum autem non probaretur reiterasse copulam hos reos, & femina inhonesta esset, nemini dubium erat quod juxta dict. leg. 10. poenâ fustigationis ambo tenebantur.

Sed an ex eo quod Sarracenus conversus ad fidem fuisset, & baptismi lavacro regeneratus, poena remissa censetur, dubitatum fuit. Ratio dubitandi erat, quia licet infidelis per baptismi lavacrum consequatur remissionem omnium delictorum, Text. in cap. ex quo in-

stituta 6. de consecrat. dist. 4. hoc intelligitur quoad Deum, non tamen quoad judicialia, ut ad partes disputat perdoctè hæc quæstionem, Anton. Gamma, in tract. de sacram. prest. ultim. sup. dam. quest. 3. per totam, qui negativam defendit ex n. 4. sequendo Decium in cap. qua in Ecclesiarum ad fin. de consti. Cujus opinionis fuerunt Tiber. Decian. lib. 3. tract. crimin. cap. 30. n. 8. Guazzini. defenf. 2. cap. 7. num. 30. Joan. Bodin. in tract. de Damonom. lib. 4. cap. 5. Carpov. in pract. part. 1. g. 49. n. 74. & ex nostratibus Dominus Covarr. lib. 2. var. c. 10. num. 4. Petrus Plaza, in epitom. delictor. lib. 1. c. 34. n. 17.

Sed contrarium resultat ex dict. c. ex quo instituta, & ex cap. quod autem 32. g. 1. ubi Gloss. verbo penitentis, Felin. in cap. de his, num. 4. de accusat. Julius Clarus, in §. fin. quest. 51. num. 9. Tiraquel. de poen. temper. caus. 25. ex num. 1. Caballus, cas. 113. num. 4. cum sequentibus, Farinacius, quest. 98. n. 145. cum sequentibus. Quorum sententia tanquam benignior amplectenda est, præmaximè in delictis carnis de quibus loquuntur Text. in d. c. quod autem, & Glossa, ibidem, verb. penitentis. Et licet de rigore juris opinio Gamma verior sit, tamen Far. d. q. 98. num. 147. ait duas prædictas opiniones concordando, quod hoc relinqui debet arbitrio Judicis, qui pendat an de republica sit reum baptizatum absq; poena dimittere, an verò punire: Quia negari non potest, quod quando republicæ gravis jactura sequi non potest, baptismi effectus favendus est; ut innuit Divus Augustinus, in dict. cap. quod autem. Et expressè docet divus Thom. 3. parte g. 69. art. 2. ad 3. ibi: Remanet tamen obligatus adhuc quoad homines, quos justum est edificari de poena, sicut scandalizati sunt de culpa. Pæ tamen talibus Princeps possit poenam indulgere. Et sic quando delictum est atrox, & scandalosum, vel suspicio fraudis intervenit; opinio Gamma est in praxi servanda, ut in Regno Valentie observari vidi in servo dominum occidente, qui licet baptismum suscepisset, mortis poenam acerbam passus fuit. Sed in levioribus æquius est, quod favore Religionis effectus baptismi amplectur, & sic diffinit Aula hoc in casu Sarracenum jam conversum ad fidem, absolvendo.

Sed pulchrè dubitabatur an absolutio 17 extendenda esset ad feminam. Ratio N n 4 dubi

- dubitandi fuit: nam Sarracenus absol-
vebatur ex effectu baptismatis, qui non
egreditur ipsius personam; & sic dispo-
sicio nostræ legis, pœnam flagellationis
imponens feminae quæ passâ fuit à Sar-
raceno cognosci, exequenda videbatur,
quia respectu illius nulla erat causa rem-
peranda seu remittenda pœnæ. Cui
dubitationi responderi potest cum Ul-
pian. in leg. denunciaste 17. §. quaritur. ff.
ad leg. Jul. de adulter. ibi: expectabit igi-
tur mulier sententiam de adultero latam,
si absolutus fuerit, mulier per eum vincet.
Quod singulariter cautum est in crimi-
ne adulterii contra regulam generalem
quod sententia in causa unius socii, in
criminalibus alteri neque prodest, ne-
que præjudicat, ut notant Bartolus, in
d. Text. num. 2. Hostiensis, in summa, rub.
de adulter. §. qualiter in accusatione, n. 5.
Farinac. quest. 141. num. 108. Ant. Mat-
thaus, dict. lib. 48. tit. 3. cap. 4. num. 16.
- 19 Si enim commixtio infidelis cum fide-
licem adulterii obtinet, & eisdem re-
guli judicatur, Text. in dict. leg. ne quis
Christianam 6. C. de Judeis, cum aliis no-
tatis, supra num. 3. clarè sequitur quod
absolutio Sarraceni in nostra specie mu-
lierculæ prodesse debet, ratione con-
nectatis criminis tanquam si ab initio
habitus coitus fuisset cum viro ejusdem
religionis, & sic decrevit Aula senten-
tiâ diei 23. Januarii 1663.

CONTROVERSIA LVII.

De stupratore puella, qui judicio pen-
dente aliam dolosè duxerat ad
vitandam pœnam ducendi, aut
dotandi.

SUMMARIUM.

- 1 Facti species enarratur.
- 2 Pœna stupri hodie arbitraria est, ex
communi judiciorum praxi.
- 3 Stuprum paratum suasionibus, blandi-
tiis, & fallacibus machinationibus
violentum reputatur.
- 4 Plus est persuadere, quam cogere ad
malum.
- 5 Stuprum committens persuasionibus,
teneatur pœna stupri violenti.
- 6 Stuprum violentum pœna mortis natu-
ralis puniendum.

- 7 Stupri reus si non habet in ære, luat in
corpore.
- 8 Stupri pœna aggravari debet in eo, qui
dolosè cum alia contrahit matrimo-
nium.
- 9 Stupri pœna de jure communi, est sus-
tigationis, & deportationis.
- 10 Pœna aggravanda est, quoties factum
tendit in fraudem judicii.
- 11 Fraudibus non est indulgendum.
- 12 Arbitrium iniquè non extenditur, dum
adeest lex pœnam extensam statuens.
- 13 Pœna arbitraria juxta æquitatem ca-
nonicam in hoc crimine communi usu
approbatur.
- 14 Pœna stupri indulta per leg. 1. §. fin.
ff. de extr. crim. profus antiquata
est.
- 15 Stuprum violentum solum est illud, quo
vis infertur corpori.
- 16 Fraus in stupro aggravat pœnam citra
mortem.
- 17 Minor viginti quinque annis mitius
punendus, nisi in enormissimis.
- 18 Vis corpori non infertur persuasio-
nibus.
- 19 Textus in l. 1. §. persuadete, ff. de ser-
vo corrupt. explicatur.
- 20 Regula leg. 1. in fin. ff. de pœn. do-
cens, quod luat in corpore, qui non
habet in ære, loquitur de pœna ex-
tra ordinem.
- 21 Fraus facta judicio, & judici, exaspe-
rat pœnam, sed non adeo ut ad mor-
tem extendatur.
- 22 Fraus facta post delictum consumma-
tum, novum crimen est, pœna sepa-
rata puniendum.
- 23 Pœna doli, & fraudis, separati ab alio
crimine, arbitraria est.
- 24 Judex relaxans fidejussoribus reum in-
debite, teneatur ad pœnam, quâ ipse
tenebatur.
- 25 Pater rei machinans fraudem puniri
potest.
Exemplum memorabile in viro illustris-
simo. ibidem.
- 26 Deciso Aula.

UIDAM filiusfamilias accu-
satus de stupro illato virgi-
ni, æqualis conditionis, (ne-
que aspernandæ nisi ex pau-
pertate) seductæ blanditiis,
& persuasionibus, sub promissione nup-
tiarum, relaxatus fidejussoribus fuerat
in visitatione carceris. Hujus gratiæ
sive occasionis comam arripendo; pa-
tre,

- tre, ut ferebatur, instigante, cum alia
matrimonium celebravit: & per fide-
jussores ad carcerem restitutus, de frau-
de noviter accusatus fuit, dubitabatur
qua pœna esset plectendus.
- 2 Et suppositis his quæ latè tradidimus
controv. 51. ex n. 2. nempe pœnam sim-
plicis stupri hodie arbitrarium esse, juxta
communem praxim, & æquitatem ca-
nonicam: ita ut dotet, vel ducat, & si du-
cere neque dotare nolit, vel non possit,
corporali pœna afficiatur. Nihilominus
pœna capitali puniendum esse reum ac-
cusatrix contendebat ex pluribus. Pri-
mo quia stuprum ab ipsa passum violentum
erat, quia idem est cogere, vel vim in-
ferre, quam blanditiis, atque fraudibus
persuadere; imò plus, ut docet Ulpianus
in lege 1. §. persuadere, ff. de servo corrupt.
ibi: Persuadere autem est plus quam cogere,
compelli, ac cogi sibi parere, ubi Dionys.
Gothofred. scicè subjungit: qui persua-
det impellit, atque cogit sibi obtemperare.
Plus est etiam persuadere servo aliquid
mali, quam compellere ad malum, & cogere:
hoc enim casu servus animo innocens
esse potest: imò est, quia vi cogitur, priori
casu profus corruptus est. Melior ad rem
Text. in l. 1. tit. 19. p. 7. ad fin. ibi: e aquel-
los que traen esta manera, mas iervan que
si lo fiziesen por fuerça. Loquitur namque
noster Aphonius sapientissimus, de cor-
ruptentibus sanctimonialis, & alias ho-
nestas feminas doli, suasionibus, & blā-
diis, docet quod plus peccant, ac si ad-
hibita vi peccassent. Ex quo plures in-
ferunt quod similes deceptores virginum
teneantur pœna stupri violenti: sic te-
nuerunt Angel. de malef. verb. the hai
adulterato, n. 56. Alberic. de Roat. in l.
1. §. ult. ff. de extr. crim. n. 1. Caccia.
Lup. in l. si qua illustris. n. 16. vers. & si
pecunia, C. ad senat. Consul. Orphician. Car-
ter. in pract. crimin. tit. 3. de homicid. &
assassin. §. circa igitur quartum, num. 7.
idem Alberic. in l. raptos, C. de Episcop.
& Cler. n. 3. vers. secundo casu. Tiber. De-
cian. tract. crim. lib. 8. cap. 15. num. 7.
Matth. de Afflict. in Constit. si quis rapere
not. 2. q. 3. num. 9. Foller. in pract. 1. q. 3.
n. 16. Baiard. ad Clar. in §. stuprum n. 38.
Menoch. de arbitrar. q. 288. n. 10. cum
segg. Anton. Gomez, in l. 80. Taur. n. 10.
Dominus Gregor. Lopez, in d. l. 1. glosi
2. & 3. pluribus relatis Matth. Berlich.
6 pract. cabil. part. 5. concl. 43. num. 37. Ant.
Matthaus, de criminibus ad lib. 48. ff. tit.
3. c. 5. n. 8. Sed stuprum violentum pœna

ultimi supplicii in toto orbe puniatur, ut
pluribus probant Farin. in prax. q. 147.
ex n. 22. Caball. cas. 20. n. 12. & cas. 200.
ex n. 36. Ant. Matth. d. n. S. Berlich. d. con-
clus. 41. num. 29. & Benedict. Carpov.
in pract. crim. p. 2. q. 75. ex n. 2. Ergo ille
reus morti tradendus erat.

Secundò, quia dubitari non valet, quod 7
reus stupri, qui non habet in ære unde
puellæ dotem præbeat, neque potest
eam ducere, pœna corporali coercen-
dus est, ut dixi, d. contr. 51. n. 30 & hæc
pœna aggravanda est, quoties dolosè in
fraudem puellæ cum alia contrahit; nam
seclusa fraude, pœnam vitare non potest,
ut in terminis scripsit Berlich. d. part. 5.
Conclus. 38. num. 34. & d. conclus. 41. n. 58.
quem sequitur Carpov. dict. p. 2. q. 68.
num. 49. Ergo superaddito dolo, & frau-
de in præjudicium puellæ pœna augmen-
da est: Et cum pœna novissimè impo-
sita à jure civili sit sustigationis, & de-
portationis in eo qui neque ducere, neque
dotare potest, Text. in §. item lex Julia
de adult. in fin. de pub. jud. ubi Joan. Fab.
plur. Far. d. q. 147. n. 6. Ant. Matth. d. c. 5.
num. 8. in princ. Berlich. d. concl. 38. n. 5.
Carpov. d. 2. part. q. 69. n. 3. cum seqq. 9
Quod de jure nostro Hispano pariter
procedit, ut dixi d. contr. 51. num. 6. per
Text. in l. 2. d. tit. 19. part. 7. Clarè seque-
batur reum puniendum acerbius, quam
pœna verberum, & remigii, quæ suc-
cessit loco deportationis, ut alibi dixi 10
Tertiò, quia fraus, & doli hujus rei
non solum præjudicium intulerat accu-
satrici, verum etiam, judicio, & judicij,
cujus auctoritas sprete remanserat, &
elusus effectus sententiæ, juxta commu-
nem praxim, & æquitatem canonicam
ferendæ: hoc est, quod dotet aut ducat,
Quia, ut dixi, filiusfamilias erat, & ni-
hil habebat in bonis, ex quo dos solvi
posset. Pœnam ducendi in uxorem puellâ
stuprum passam ad executionem perducere
non poterat; ob quod dum pœna cor-
poris afflictiva non imponeretur, senten-
tia remaneret elutoria, judicium frustra-
neum, & auctoritas judicis vana. Ex qui-
bus clarè sequebatur, quòd pœna acerba
puniendus erat, quia malitiis nunquam
est indulgendum, ut docet Celsus, in leg.
in fundo 38. ff. de rei vindicat. cum aliis
pluribus congestis à Mario Giurba, ob-
servat. 17. n. 4. & latius observ. 42. n. 4.
Indulgeretur utique, si pœna ordinaria
stupri tantummodò plecteretur; nam
hanc debebat ex simplici stupro per
eum